

Gaál Gergely

A Magyar mint idegen nyelv tanítása és módszertani sajátosságai a Pekingi Idegen Nyelvek Egyetemén

Mintegy másfél évtizede foglalkozom külföldi diákok magyar nyelvi és szaktárgyi oktatásával. Csaknem valamennyi világrészből, illetve országból jött fiatalok részt vettek az egyetemi nyelvi előkészítő oktatásokon, Budapesten, ahol bőven volt alkalmam megismerni az egyes nemzetek fiainak, lányainak nyelvi készségét, megfigyelni tanulási módszereiket, és természetesen kialakítani a saját magam oktatáspedagógiai módszereit is.

Többségében ázsiai és afrikai diákok fordultak meg kezem alatt, de elsősorban kínai diákokkal foglalkoztam. Éveket töltöttem el Kínában, a Pekingi Idegen Nyelvek Egyetemén - jelenleg is ott oktatok -, ahol a kínai diákok általános nyelvi és szaknyelvi alapismeretei elsajátíttatása az elsődleges feladatom.

Érdekes, és egyben izgalmas feladat is egy olyan távol-keleti országban dolgozni, oktatni, amelynek nyelve, írása, nyelvi rendszere sokban eltér az európai nyelvektől. Ebből egyenesen következik az a konklúzióként is megfogalmazható állítás, hogy úttörő szerepet vállal a magyar mint idegen nyelv tanítása terén az, aki kínai diákok oktatására vállalkozik. És ha ez az eredeti színhelyen; azaz Kínában történik, még több odafigyelést, módszertani kísérletezést igényel, követel a nyelvet oktató tanártól.

I. A kérdés feltevésének oktatáspolitikai háttere

A Pekingi Idegen Nyelvek egyetem - korábban főiskola - 1941-ben létesült. Ez volt Kínában az első felsőoktatási intézmény, amely kizárólag az idegen, azaz külföldi nyelvekre specializálódott.

Az egyetemen jelenleg 28 külföldi nyelvet oktatnak. A magyar nyelv oktatása 1961-ben kezdődött el, és eltérően a nagyobb országoktól és fontosabb nyelvektől - elsősorban a világnyelvektől - csak négyévenként indítottak, illetve indítanak új első évfolyamot. Ettől a rendszertől először 1992-93-ban tértek el. Ebben a két évben ugyanis egymás után vettek fel elsőéves hallgatókat. A hallgatói létszám az eddigi évfolyamokon általában 15-18 fő között mozgott, és csak az 1993-ban ugrott 22 főre. Ez elsősorban a gazdasági élet változásának tulajdonítható: nőtt az igény a nyelveket beszélő szakemberek iránt. Itt kell megjegyezni, hogy az említett plusz-évfolyam úgynevezett „önköltséges” évfolyam, azaz ezek a diákok nem az egyes intézmények magyar szakos ösztöndíjasai, kiválasztottjai; ők az egyetemre

kerülés idején még nem rendelkeztek álláslehetőséggel, így saját maguk, illetve szüleik fedezik egyetemi oktatási költségeiket. A nagyobb létszámú évfolyamok (22 fő) természetesen az ott tanító kínai anyanyelvű tanárok és a magyar anyanyelvi szaktanár, lektor számára nemcsak az általános feladatok mennyiségi növekedését jelentették, illetve jelentik, hanem jól átgondolt, és előre kidolgozott, új módszertani feladatok megoldását is.

A kilencvenes években Kínában a magyar nyelv oktatásának célja is megváltozott. Bizonyos reformokat vezettek be az egyes évfolyamokon oktatott tananyagok jellegében. Ennek háttérében a kínai gazdaságpolitikában bekövetkezett új áramlatok húzódnak meg. Mivel az ország a „Reform” és a „Nyitás” politikájának bevezetésével a társadalom és gazdaság modernizálására összpontosította anyagi és szellemi erőforrásait, és a század- illetve ezredfordulót követően a tervgazdaságról a piacgazdaságra kíván áttérni, a külföldi nyelvek oktatáspolitikájában is gyökeres változásokat kívánnak végrehajtani. Ez a gyakorlatban azt jelenti, hogy a nyelvi alapok elsajátítása és stabilizálása után a szakjellegű oktatás, illetve szakszókincs-növelést helyezik előtérbe a felsőbb évfolyamokon.

A fentiekkel kapcsolatban megtettünk egy másik fontos észrevételt is. mivel a magyar nyelv tanítása a pekingi egyetemen alapszintről indul, azaz a felvett hallgatók korábban egyáltalán nem részesülnek előkészítő nyelvi képzésben - azaz egyetemre kerülésük idején egy árva szót sem tudnak magyarul -, az első két év alapozással, illetve a nyelvi készség kialakításával és az alapszókincs megtanításával, megszerzésével telik el. Ezt a munkát ugyanakkor erősen megnehezíti az a tény, hogy a magyar nyelvi óraszám mindössze heti 16-18 óra. Így a harmad-, illetve negyedévben igényelt szakjellegű ismeretek oktatása, illetve elsajátítása sem lehet zökkenőmentes. Nem is beszélve arról, hogy közben az általános nyelvi műveltség kialakulására, a magyar irodalom, kultúra és történelem, valamint az országismeret egyfajta lerövidített oktatására is súlyt kell helyezni.

II. A kínai és a magyar nyelvi rendszer eltérő sajátosságai

1. A kínai és a magyar írás és kiejtés eltérései

A kínai írás jelrendszeren alapszik. Egy-egy írásjel sok esetben fogalmakat jelöl. Ebből adódóan a kínai írás elsajátítása önmagában sem könnyű feladat. Köztudott, hogy a 6-7 éves korú gyermek, az iskolai tanulmányok megkezdése után évkig tanulja az írást, és körülbelül 10-12 éves korára képes csak megtanulni. Ez a körülmény természetesen sok időt és energiát vesz el tőlük,

és így kevesebb idő jut az egyéb ismeretekre, illetve az általános műveltségi szint elérésére. Ez utóbbi így évekké kitolódik a kínai fiatalok életében.

Meg kell jegyezni ugyanakkor, hogy napjainkban bizonyos reformokat vezettek be a kínai nyelvben. Ennek az a lényege, hogy az iskolás korú gyerekeknek az úgynevezett „pin-yin” (pinyin) alkalmazásával könnyítik meg az írás, illetve az íráskészség elsajátítását.

A „pin-yin”-t egyfajta oktatási módszernek is lehetne nevezni, amely az Európában használatos latin betűk egyfajta kínai írásjelekre való átírásával hidalja át a gyerekek írás és kiejtési nehézségeit. Úgy is fogalmazhatnánk, hogy a „pin-yin” megpróbál egyfajta rendszert alkalmazni a jelek, illetve jelrendszer és a kiejtés közötti harmónia megteremtésére, biztosítására.

Néhány éve tették kötelezővé a „pin-yin” módszeren alapuló oktatást a kínai általános iskolákban, és az eddigi eredmények igazolják a módszer alkalmazásához fűzött reményeket, elvárásokat.

Természetesen az írás és a kiejtés közötti nehézségek áthidalása a „pin-yin” főle módszerrel sem engedheti meg a megfelelő gyakorlás elhanyagolását. Az iskolakezdő és az írást elsajátító gyermekeknek az évek során továbbra is sokat kell gyakorolniuk, amíg egy-egy írásjel, illetve fogalom írását elsajátítják. Elég, ha csak arra utalok, hogy például a kínai iskolák alsó tagozatos osztályaiban napjainkban is a gyerekek mindennapi házi feladata egy-egy írásjelből egy-két oldalnyi írás gyakorlása. Ez nem mondható ugyan korszerű módszernek, de az írásjel alaki és tartalmi harmóniáját, azaz az írott forma és a hozzákapcsolódó jelentés kölcsönös elsajátításának eredményességét ma még csak ez a hagyományos módszer biztosítja.

A már említett modernizálási folyamatok megindulása következtében, azaz a gazdaság rohamos fejlődésével párhuzamosan Kínában az oktatás is szeretne lépést tartani. Ennek egyik kézzel fogható bizonyítéka éppen az, hogy a nagyobb, fontosabb országok nyelvét - elsősorban az angolt, németet, spanyolt és a franciát - bevezették az oktatási mechanizmusba. Ez azt eredményezi, hogy a gyerekek viszonylag már korán megismerkednek a latin írás betűivel, és így az egyetemeken az idegen nyelvek oktatása, elsajátítása könnyebbé válik. Ennek ellenére - és ezt éppen a magyar szakra jövő diákok példája is mutatja - az adott idegen nyelvet az egyetemre kerülés előtt egyáltalán nem ismerő diáknak nem kis nehézséget jelent az adott, tanult idegen nyelv írásának elsajátítása is. Természetesen itt is nagy szerepet játszik a nyelvi készség, adottság. A jobb nyelvi készséggel rendelkező kínai diákjaim ugyanis viszonylag rövid idő alatt - körülbelül egy hónap után - megtanulták a szép és folyamatos írást. Hangsúlyozni szeretném ugyanakkor, hogy ennek háttérben a sokoldalú és rendszeres - például diktálás, másolás, táblára írás, fogalmazás íratása - gyakorlás, gyakoroltatás húzódik meg. Külön kiemelném, hogy az alkalmazott módszerek terén elsősorban a hallás

utáni íráskészség elsajátítására törekedtünk kínai kollégáimmal együtt, melynek során a diktálást és a magnetofon hang megértése utáni leírást helyeztük előtérbe. Először csak a szavak és kifejezések, később - lépésről lépésre, fokozatosan - rövid, majd hosszabb mondatok gyors leírását követeltük meg hallgatóinktól. Az első periódusban még kétszer-háromszor ismételtünk lassan egy-egy kifejezést, mondatszaksaszt, mondatot, később már a normális beszéd szintjén, sebességével és csak egyszer olvastuk el, és ezután kellett nekik azokat azonnal és gyorsan leírniuk. Mint már említettem, a módszer eredményeképpen, még a viszonylag nagy létszámú - 22 fős - évfolyamon is, néhány hét elteltével, a diákok többsége jól elsajátította a magyar írás, illetve helyesírás alapjait.

Egy-egy betű ugyancsak problémát jelent a kínai diákok magyar nyelvre történő tanítása során. Például: az „r”, aminek a kínai kiejtési megfelelője a „zs” /rén=/zen/=ember/. Ezenkívül a magyar kettős betűk - gy, ty, ly, ny, sz, cs - írása és kiejtése is nehéz. A magyar nyelvi rendszerben meglévő zöngés és zöngétlen mássalhangzó párok például még hónapok múlva is sok nehézséget jelentenek a nyelvtanulási munkában. A kínai diákoknál ugyanis ezek a mássalhangzók az írás-kejtés összefüggésében közvetlenül, összemosódva jelentkeznek. Néhány példa a jelenség jobb érzékeltetésére. Például a „ba”=pai (b=p), a „da”=thai (d=t) és a „ga”=kai (g=k) náluk teljesen egybeolvad. Ezért az említett betűket az alkalmazás során, a magyar szavak írásakor gyakran összcserélik. Ennek megelőzése, illetve elkerülése érdekében már a nyelvi alapozás első pillanatától kezdve ajánlatos, minél több és változatosabb drill-gyakorlat alkalmazása.

A kiejtés - mint köztudott - az egyik legfontosabb tényezője egy adott idegen nyelv tanulásának, illetve tanításának. Ezt különösen akkor kell megszívlelnie az oktatónak, ha például kínai diákokat tanít. A kínai nyelvben ugyanis a kiejtésnek meghatározó, döntő szerepe van.

A kínai nyelv a kiejtésben négy alaptónust különböztet meg:

- a. **magasan fekvő**, jelölése: „-”
- b. **emelkedő**, jelölése: „/”
- c. **ereszkedő-emelkedő**, jelölése: „V”
- d. **ereszkedő**, jelölése: „\”

Például:

mā	má	mǎ	mà
tāng	táng	tǎng	tàng
cāi	cái	cǎi	cài
jī	jí	jǐ	jì
xū	xú	xǔ	xù

Ezeknek a kiejtési alaptónusoknak a beszédben van elsődleges szerepük. A pontos megértés alapja ugyanis a megfelelő hangszín, hangmagasság alkalmazása, mivel valamennyi tónus más-más, alapvetően eltérő jelentéssel

párosul. Ha tehát valaki nem tud különbséget tenni a különféle alaptónusok között, könnyen félreérthetik, illetve nem értik meg, amit mondani szeretne. A külföldi - nem kínai anyanyelvű - kínaiul tanulóknak, az írás (írásjelek) mellett természetesen, éppen az említett kiejtési alaptónusok helyes elsajátítása okozza a legtöbb nehézséget. Egyébként csak sok gyakorlással lehet ezeket megtanulni, illetve alkalmazni a mindennapi életben.

A jelenség illusztrálására szeretnék bemutatni néhány olyan példát, amelyeknél jól lehet érzékelni a kiejtési alaptónusok helyes, megfelelő használatának fontosságát.

	shī	shí	shǐ	shì
=	Vizes, nedves	tíz	történelem	igen
	mā	má	mǎ	mà
=	mama	kender	ló	szidni
	cāi	cái	cǎi	cài
=	kitalálni	vágni	színes	zöltség

A magyar nyelvben a kiejtés nagyon egyszerű, mivel akár egyes szavakról, akár mondatokról is legyen szó, mindig az első szótag, illetve a mondat első része, szava a hangsúlyos.

A kínai diákok nyelvi oktatása során, éppen a már fentebb említett többféle kiejtési alaptónusból adódóan, nem könnyű az oktató pedagógus feladata, amikor a helyes, magyaros kiejtés elsajátítására törekszik hallgatóinál. A kínai nyelvben kialakult kiejtési alaptónusok ugyanis beleivódnak a kínai emberek beszédmechanizmusába. Ezért, bár könnyű a magyar kiejtés, mégsem könnyű ezt a kínai diákokkal elsajátíttatni, mivel a magyar nyelv tanulásával egyidőben saját anyanyelvüket is használják, alkalmazzák, és a keverés, egy bizonyos nyelvi fejlettségi szint eléréséig természetesen elkerülhetetlen.

Sokan azon a véleményen vannak, hogy a külföldi, elsősorban az ázsiai és az afrikai diákokkal nem lehet a tökéletes, magyar anyanyelvi szintű kiejtést elsajátíttatni. Mintegy másfél évtizedes nyelvi és egyéb szakmai ismeretek oktatói gyakorlatával rendelkezem, illetve dicsekedhetem a külföldi, főként ázsiai és afrikai diákok oktatása terén. A helyes kiejtés elsajátítását illetően mindkét országból jött diákokat említhetném példaként. A legtöbb eredményt azonban a kínaiaknál értem el. Ezért minden elfogultság nélkül ki merem jelenteni, hogy számos kínai növendékemnél sikerült elsajátíttatnom a helyes, tökéletes, magyaros kiejtést, illetve beszédstílust. Ennek szakmai, módszertani elemzését a jelen tanulmány másik részében szándékozom részletesen leírni.

Előljáróban csak annyit említek, hogy a kínai diákok nagyon fogékonyak, viszonylag jó a nyelvérzékük, és ha a nyelvet tanító szaktanár már a nyelvtanítás, nyelvtanulás első pillanatától kezdve megkülönböztetett hangsúlyt fektet a tiszta kiejtésre, és energiát, fáradságot nem kímélve vezeti

le a nyelvi foglalkozásokat, órákat, gyakorlatokat, az említett eredmény elérése nem lehet kétséges.

2. A kínai és a magyar nyelv, nyelvrendszer grammatikai eltérései, különbözőségei

Ennek a tanulmánynak nem az az elsődleges célja, feladata, hogy részletesen bemutassa a kínai nyelv, nyelvi rendszer grammatikáját. Erre egy másik, következő tanulmányomban ugyancsak sort fogok keríteni. Ebben a tanulmányban csak a két nyelv - a kínai és a magyar - nyelvtani rendszerében található, előforduló, meglevő néhány eltérésre, különbségre szeretnék rámutatni. Olyanokra, amelyek egyrészt megnehezítik a kínai diákok magyartanulását, másrészt az oktató tanárt is nehezebb feladatok elé állítják. Abból kell kiindulni, hogy a kínai nyelv meglehetősen egyszerű nyelvtani szerkezettel rendelkezik, míg a magyar sokrétű és bonyolult, de ugyanakkor bizonyos logikai elemek, találhatóak benne, amelyek természetesen megkönnyítik mind a tanulást, mind a tanítást.

Melyek tehát a legszembetűnőbb különbségek a két nyelv nyelvtani rendszerében?

Elsőként kell megemlíteni talán azt, hogy a kínai nyelvben **igeragozás** nem létezik. Ebből következően a magyarban használt kétféle igeragozás - alanyi és tárgyas - sincs. Ugyancsak az igeidőket, illetve igemódokat sem konkrét jelölési formákkal - személyragok, módjelek - fejezik ki. Ugyanakkor a kínai nyelv is megkülönbözteti a tárgyas és a tárgyatlan igéket.

A teljesség igénye nélkül néhány egyszerű példán keresztül szeretném szemléltetni az igék alkalmazását.

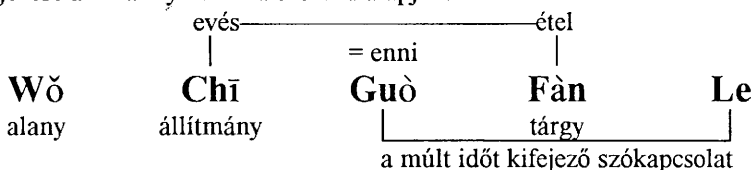
a. én írok	wǒ xiě (én ír)
te írsz	nǐ xiě (te ír)
ő ír	tā xiě (ő ír)
mi írunk	wǒ mén xiě (mi ír)
ti irtok	nǐ mén xiě (ti ír) a „men” több személyt fejez ki!!!!
ők írnak	tā mén xiě (ők ír)

én nézek	wǒ kàn (én néz)
te nézel	nǐ kàn (te néz)
.....	
mi nézünk	wǒ mén kàn (mi néz)
ti néztek	nǐ mén kàn (ti néz)

b.	
én ettem	wǒ chī guò fān le

te ettél	nǐ chǐ guò fàn le
ő evett	tā chǐ guò fàn le
mi ettünk	wǒ mén chǐ guò fàn le
ti ettetek	nǐ mén chǐ guò fàn le
ők ettek	tā mén chǐ guò fàn le

Megjegyzés a múlt idővel kapcsolatban: az egyszerű múlt idejű mondat kifejezése a kínai nyelvben a szórend alapján:

c.

Wǒ zài chī fàn (Most eszem)	Wǒ mén zài chī fàn (...eszünk)
Nǐ zài chī fàn	Nǐ mén zài chī fàn
Tā zài chī fàn	Tā mén zài chī fàn
Wǒ chī fàn le (Már ettem)	Wǒ mén chī fàn le (...ettünk)
Nǐ chī fàn le	Nǐ mén chī fàn le
Tā chī fàn le	Tā mén chī fàn le
Wǒ guò yī huī er chī fàn (Enni fogok)	
Wǒ mén guò yī huī er chī fàn (Enni fogunk)	

d.

Zuó tiān xià jǔ le (**Tegnap** esett)

Xiàn zài zhèng zài xià yǔ (Most esik)

Míng tiān do xià yǔ (Holnap esni fog)

Másodikként említem az **igekötőknek** fontos, iránymegjelölő és jelentésmódosító, illetve jelentésváltoztató szerepe van. Bizonyos irányt jelölő igekötők - **be, ki, fel, le, vissza** - használata állítmánykiegészítő önálló szavakként a kínai nyelvben is megtalálhatók. A magyar nyelvbeni sokoldalúságuk azonban a kínaiiban nem ismeretes, azaz például a „meg” igekötős szavakat a már befejezettség, illetve a jövőbeliség kifejezésére használt igékkel fejezik ki. A kínai diákoknál elsősorban az okozza a megtanulási nehézséget, hogy nehéz felfogniuk egyes igekötők aspektus szerepét. Például: a **tanul - megtanul**, az **eszik - megeszik, iszik - megissza** különbségét nem érzik.

Amikor az igekötőket oktatjuk a külföldi diákoknak, rögtön fel kell hívni a figyelmet a többféle jelentésárnyalatra is, és alaposan el kell nekik magyarázni az aspektusbeli különbséget is. Ez természetesen vonatkozik a már említett iránymegjelölésre használatos igekötőkre is. Például: „**berúg**” (ajtót, italos

állapotba kerül), „átmegy” (úttesten, vizsgán), „fellép” (székre, szerepel), „leszerel” (gyárat, katonaság után)

Harmadikként említhető a **birtokos személyragozás**, ami szintén hiányzik a kínai nyelv nyelvtani rendszerében. Magát a birtokviszonyt - birtokos, birtok - természetesen a kínaiak is ismerik, de ennek kifejezésére nagyon egyszerű nyelvtani szerkezetet használnak. Ugyanakkor a magyar nyelvi rendszerben alkalmazott egy és több birtokos-birtok sokféle kifejezése nem könnyű feladat a kínai diákokat tanító tanár számára, mivel ezt is leegyszerűsítve használja a kínai nyelv. Az egy és a több birtoknak ugyanaz a nyelvi kifejezése a kínai nyelvben, illetve, ha a több birtokosságot, valakinek a több birtokát akarják kifejezni, akkor ez hangsúlyozott formában, egyféle nyomatékosító-kiegészítő szóval történik.

A fentebb említettek érzékeltetésére néhány példát szeretnék bemutatni:

a.

Wǒ de shū	(Könyvem, könyveim)
Nǐ de shū	(Könyved, könyveid)
Tā de shū	(Könyve, könyvei)
Wǒ de shū	(Könyvünk, könyveink)
Nǐ de shū	(Könyvetek, könyveitek)
Tā de shū	(Könyvük, könyveik)

b. Hangsúlyozott forma:

Zhè shī wǒ de shū - Ez az én könyvem.

(Ez van)

Zhè xiē shī wǒ de shū - Ezek az én könyveim.

(Ezek vannak)

c. Xué shéng de shū - A diák könyve.

d. Wǒ de míng zì... - Az én nevem...

A kínai és a magyar nyelv nyelvtani rendszerének következő **negyedik** eltérése, hogy a kínai nyelv a **tárgy** kifejezésére **nem használ semmiféle ragot** - a magyar nyelvben a „t” a tárgyrag -, sem pedig más külön szót. Vagyis a kínaiak a tárgyat nagyon egyszerű formában fejezik ki.

Néhány példa illusztrálásképpen:

a. Wǒ chī fàn - Étetl eszem.

(Én enni étel)

Wǒ chī mǐ fàn - Rizst eszem.

(Én enni rizs étel)

- Wǒ hē shuǐ - Vízet iszom.
(Én inni víz)
- b. Wǒ yào pí jiǔ - Sört kérek.
(Én kérni sör)
- c. Wǒ kàn shū - Könyvet olvasok.
(Én olvasni könyv)
- d. Wǒ rèn shi tā - Ismerem őt.
(Én ismerni ő)

A kínai fiatalok tanítása során a „t” tárgyrag jelölése, használata természetesen először újszerűnek, hat - ami természetes is a fentebb említettek alapján - idővel aztán megszokják alkalmazását. Persze néhány probléma, nehézség azért adódik a tárgy tanítása során is. Például: a „t” rag kapcsolása az adott szóhoz:

pénz-t = pénzt (nem pénzt)
kenyér-et = kenyeret (nem kenyért)
ár-at = árat fizet (nem árt fizet)

Végezetül meg kell említeni a két nyelvben a **határozókat**, illetve az azok használatában jelentkező eltéréseket. A magyar nyelv grammatikai rendszerében a határozókkal kapcsolatos kifejezésekre sokféle lehetőség kínálkozik, például különféle ragok, névutók vagy határozószók.

A kínai nyelv nyelvtani rendszerében a határozós viszonyokat, kapcsolatokat - mint szinte valamennyi nyelvtani jelenséget - nagyon egyszerűen fejezik ki. A kínaiak a határozós viszonyok kifejezésére önálló szavakat használnak. Érdeklőségképpen kell említeni, hogy ezek a szavak sokszor, sok esetben azonosak más-más helyzet-meghatározásokban is.

Például: lǎo shī nàr = tanárhoz, tanárnál

Néhány példa bemutatásával szeretném illusztrálni a határozós viszonyok nyelvi kifejezését:

- a. Nǐ zài nǎr? (Hol vagy?)
Wǒ zài gōng lǎo nàr. (A gong tanárnál vagyok.)
Nǐ qù nǎr? (Hova mész?)
Wǒ qù lǎo shī nǎr. (A tanárhoz megyek.)
Shū zài nǎr? (Hol van a könyv?)
Shū zài lǎo shī nǎr. (A könyv a tanárnál van.)
Shū zài nǐ nǎr. (A könyv nálad van.)
Shū zài zhuō zi nǎr. (A könyv az asztalon van.)

- b. Wǒ qù Xī Ān. (Xi'anba megyek.)
 Wǒ zài Xī Ān. (Xi'anban vagyok.)
- c. Nǐ hé shéi tán huà? (Kivel beszélsz?)
 Wǒ hé lǎo shī tán huà. (A tanárral beszélek.)

Wǒ hé nǐ { Wǒ hé nǐ dōu shì lǎo shī. (Én és te tanárok vagyunk.)
 (én és te) { Wǒ hé nǐ tán huà. (Én veled beszélek.)
 Shū hé zì diǎn zài zhōu zi shàng. (Könyv és szótár van az asztalon.)

Meglehetősen sok gondot okoz a magas és mély magánhangzós hangrendű szavak végződéseinek megtanítása, valamint az eszköz- és társhatározós szavak, kifejezések kiejtésénél, írásánál az illeszkedési szabályok. A tanulmány következő részében, a módszertan gyakorlati lépéseinek bemutatása során ezekről a kérdésekről bővebben szeretnék írni.